

Százötven éves a szegedi tömegközlekedés

Éjjel az omnibusz tetején

Százötven éve indult el a szegedi tömegközlekedés, omnibusz formájában. Az egyszintes társaskocsik az utasok igényei szerint jártak, amíg a lóvasút fel nem váltotta őket. Húsz éve nosztalgiajáratként született újjá az omnibusz, aztán ismét eltűnt.

Hajdanán a budai országúton Szegedre érkező postakocsik a mai Kossuth Lajos sugárút nyomvonalán, nagyjából az Eszperantó utcához futottak be, oda épültek a szegedi szállodák és fogadók. 1854-től vonatoknak is megnyílt a város, a végállomás a mai rendező pályaudvar területén helyezkedett el. Később a pályaudvart közelebb hozták a városhoz, a mai Indóház téri helyére – tekintett vissza *Engi József* nyugalmazott közlekedési mérnök-tanár. Már csak a városi közlekedést kellett fejleszteni, hogy a földes, majd köves utcákon összeköthesse a postakocsi-megállót és a vasútállomást. Eleinte elég volt hozzá négy bérkocsi, amelyeket Molnár Antal nyergesmester működtetett három éven át. Másfél évszázada, 1857. március 1-jén a Kukovetz és Habi céget bízta meg a város, hogy két „társaskocsival”, vagyis omnibusszal elindítsa Szeged tömegközlekedését.

Zerkovitz Béla, az ugyancsak szegedi származású népszerű szan- és operettszerző meg is énekelte utazási élményét „Éjjel az omnibusz tetején” címmel. Bár a mérnök megjegyzi, nem a szegedi társaskocsit öntötte dalba, mert az

Az omnibusz Kuczora József domaszéki tanyáján pihen

Fotó: Segesvári Csaba

nem volt emeletes. Az egyszintes, két lóerős, 24 személyes társaskocsik márciustól október végéig közlekedtek reggel 6-tól éjjel 11-ig, télen pedig 7 órától este 9-ig. Megállóhelyeket nem jelöltek ki az utasoknak, a járatok kényelmesen, a fel- és leszállók igényei szerint álltak meg. Viszonylag magas viteldíj ellenében, napal 12, éjjel 16 krajcárért lehetett felülni az omnibuszra. Ennyiért

akkoriban másfél-két kilónyi kenyeret lehetett kapni. Szigorú házirendet tartattak be a járművek közönségével: ittas vagy hiányos öltözetű személyeket például nem szállítottak.

Omnibuszok közlekedtek az Iskola (ma Oskola) utcai Három Királyhoz címzett fogadóhoz, a Fekete Sas és a Hételektor vendéglőhöz, valamint a gabonapiacnál (ma Dugonics tér) lévő Magyar Koronához címzett vendéglőhöz. A megnyitás évében 58 ezren vették igénybe az új közlekedési eszközt, és olyan nagy népszerűségnek örvendett, hogy végül négy kocsit állítottak szolgálatba. A szegedi tömegközlekedés első fejezetének az 1879-es nagy árvíz vetett véget: elmosta az utakat és a kocsikat is. Az újjáépítés után a lóvasút, majd a villamosok szorították ki a forgalomból az omnibuszokat. Igaz, nem teljesen, mivel a lóvasút sem bírta az élénk forgalmat, ezért az omnibusz még 1899 szilveszteréig rótta a várost.

Húsz esztendővel ezelőtt, 1987. június 5-én reggel 9-kor

HERINGEK A KETRECBEN

Noha az omnibuszokat kedvelték az utasok, a korabeli sajtóban az ellenzők is hangot kaptak. 1869 szeptemberében így ír a *Szegedi Híradó*: a pesti éjjeli vonat megérkezésekor, ha volt is egy pár bérkocsi, a később érkezők már hírhamvát sem látták, őket azonban úgy beszorították abba az egy pár omnibusznak nevezett tyűkretrecbe, mint a heringeket, és ezért a kellemes mulatságot még fizetni is kellett.

indult első útjára a szegedi nosztalgiaomnibusz a Somogyi utcából. Eredeti alkatrésze ugyan már nem volt, de a Szegedi Közlekedési Vállalat a hajdani omnibuszt építtette újjá a fűszergyarmati Universal Szövetkezettel. Az újjászületett társaskocsi korabeli öltözetű hajtóval járta a várost. Az omnibusz évekkel később ismét eltűnt, *Kuczora József*, a közlekedési társaság nyugdíjas munkatársa vitette ki teherkocsin domaszéki tanyájára.

DOMBAI TÜNDE

Varga Kata „erszényt növesztett” az elárvult állatnak

Sapkaágyban alszik a kengurubébi

Egy sapkából készített alkalmi erszényben, a hasára erősítve neveli Varga Kata azt a kis kengurubébit, akit öt nappal ezelőtt találtak a Szegedi Vadaspark gondozói a kenguruk kifutója előtt.

Nem édesanyja erszényében, hanem a Szegedi Vadaspark egyik gondozójának, *Varga Katának* a kabátja alatt, egy barna sapkából készített átmeneti lakhelyen nevelkedik tovább az a néhány hónapos kengurubébi, akire a park gondozói találtak öt nappal ezelőtt a derby kenguruk kifutója előtt. Hogy édesanyja rakta-e ki a szűrét, vagy a pici mászott ki valami miatt a biztonságot adó rejtékből, s indult felfedező útra, azt nem tudták megmondani a park dolgozói.

Veprik Róbert igazgató szerint kockázatos lett volna a kicsi anyjának felkutatása – ennek megállapításához minden nőstény kengurut be kellett volna altatniuk –, ezért döntöttek a bérnyaság mellett. A kicsi egyébként szemlátomást jól érzi magát a lány hasára erősített póterszényben, és már buszozott is élete során. A fiatal lány ugyanis csak éjszaka válik meg „bébijétől”, aki sapkaágyában ilyenkor egy állólámpára függesztve himbálózik a radiátor közelében. Reggel azonban újra visszakerül

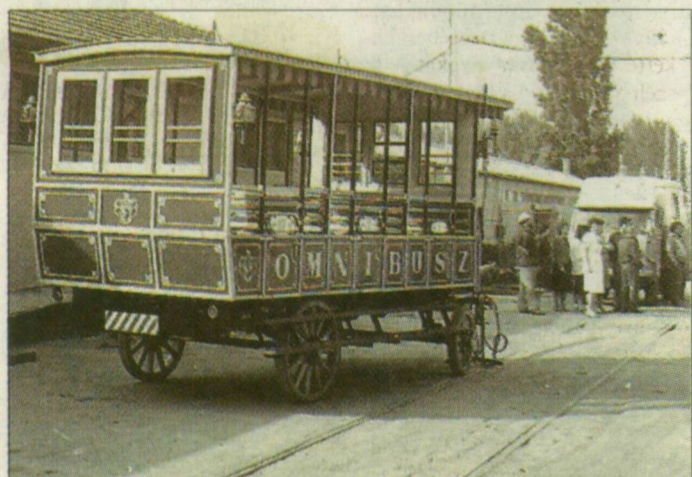
ruval. – Amíg nem voltunk biztosak abban, hogy megmarad, nem akartam nevet adni neki – mondta a lány. Szerencsére a kengurubébi szépen fejlődik, így a keresztelelőre akár már jövő héten sor kerülhet.

A nagy fülű állatkát leginkább kecsketejével, egy fecskendő segítségével eteti gondozója, de már belekóstolt a próbaként eléje tett sárgarépába is. – Elég jó kis-lány, de most már kíváncsi-skodik – beszélt a lány a kenguru mindennapjairól, aki ha nem tetszik neki valami, azt sziszegő hangokkal hozza gazdája tudomására. Fogadott anyja előreláthatólag májusig neveli a kengurulányt, akit ezután szoktatnak majd vissza természetes környezetébe. *Veprik Róbert* szerint a beilleszkedéssel nem lesz gondja, mert ez ugyan egyedtől függ, de a kenguru nál nem szokott gondot okozni ha „kézből” nevelik föl őket.

KISS GÁBOR GERGÓ

Az alkalmi erszény biztonsága Fotó: Segesvári Csaba

Ittas vagy hiányos öltözetű embereket nem szállítottak Fotó: DM/DV

Sok külföldre készülő szegedi veszi igénybe a közvetítőirodák szolgáltatásait

Az óvatosabbak az ügynökségekben bíznak

Szegedről is egyre többen mennek külföldre munkát vállalni, főleg a fiatalok közül. Van, aki vakmerően, saját szervezéssel indul, az óvatosabbak a gyakorlott ügynökségektől kérnek segítséget.

Sok szegedi dönt úgy, hogy a jobb élet, a több pénz reményében szerencsét próbál külföldön. Fiatalkor, időségek, diplomások vagy segédmunkások temérdek állás-hirdetés közül válogathatnak. A merészebbek különösebb szervezés nélkül elindulnak, akik a biztonságot szeretik, azok a munkaközvetítő irodákhoz fordulnak segítségért. Ezek az ügynökségek mindent előkészítenek a munkavállalónak, persze a szolgáltatás nem ingyenes – később törleszteni kell.

– Évente körülbelül 40-100 fő veszi igénybe szolgáltatásainkat a szegediek közül. A külföldi munkavállalás legfontosabb feltétele a jó nyelvismeret, a szak-tudás és a megfelelő referencia –

részletezi *Oravec Ferenc*, az egyik szegedi munkaközvetítő iroda tulajdonosa. – Leginkább a húsz-negyven év közötti korosztály tagjai próbálnak szerencsét külföldön, abban bízva, hogy ott majd jobban boldogulnak.

A legkeresettebb foglalkozások a különböző szakmunkák, a vendéglátóipar, de sokan jelentkeznek légiutas-kísérőnek is. A munkavállalónak adatlapot kell kitöltenie, amelyen minden információt megad magáról: iskolai végzettség, referenciák. A munkaközvetítő irodák fő profilja, hogy megkeressék ügyfeleik számára a legmegfelelőbb munkakört.

– Szegedről a legtöbben Angliába és Írországba, a német nyelv-

Legtöbben gyakorlott ügynökségtől kérnek segítséget

Fotós: Schmidt Andrea

területen belül pedig Ausztriába és Svájcba utaznak ki. Kérkezés után még nem ér véget a kapcsolat az ügynökséggel, hiszen ha a munkavállalónak bármilyen jellegű problémája akad, az itthoni iroda segít azt megoldani – mondja az iroda tulajdonosa.

A szolgáltatás ingyenes, de vannak olyan munkakörök, amelyeknél felkészítő tréninget kell végezni munkakezdés előtt,

ami akár hat hónapot is igénybe vehet. Ennek önköltségét minden hónapban törleszteni kell a fizetésből a külföldi megbízott cég felé, és természetesen az ügyintézésrel kapcsolatos minimális költségeket is, mint például fordítás, fénymásolás. De lehetőség van egyszerre is kifizetni a országanként változó összeget.

Kis Anita Londonban volt bébiztiter, ahol egy évig dolgo-

zott ugyanannál a családnál. – Számomra sokkal egyszerűbb volt, hogy az egyik szegedi munkaközvetítő ügynökség elintéztet helyettem mindent. Akkor voltam végzős a főiskolán, és a diplomamunkám mellett nem lett volna időm még a munkavállalással kapcsolatos dolgokat is intézni. Igaz, biztonságban éreztem magam, tudtam, bármikor segítségért

ÁLOMFIZETÉSEK

Átszámítottuk forintra a külföldön szokásos fizetést néhány keresett szakmában, az eredmény elképesztő. Fogorvosokat csak Angliába keresnek, fizetésük havonta: 1,5-2,3 millió forint. Németországban a felszolgálók 284-309 ezer forintot is kereshetnek egy hónapban, míg a szakácsok 309-438 ezer forintot visznek haza. Külföldi buszsofőröket csak Írországból foglalkoztatnak, átlagos fizetésük: 436 ezer forintnak megfelelő euró havonta.

fordulhatok az itthoni irodához.

Van, aki mégis úgy gondolja, saját szervezéssel, az interneten keresgélve is lehet külföldön munkát találni.

– Másfél éve mentem ki Liverpoolba közvetítőiroda nélkül. Szerencsém volt, hiszen hamar találtam munkát, és szállást is. Az interneten nagyon egyszerű kapcsolatot építeni külföldi élő magyarokkal, akik tapasztalataim szerint készségesen segítenek az újonnan érkezőknek, baráti alapon: ingyen – mondja Gábor, aki másfél évig dolgozott ácsként az Egyesült Királyságban.

B. B. A.

SZIGORÚ FELTÉTELEK

Légiutas-kísérőnek csak az jelentkezhet, aki megfelel a szigorú követelményeknek. Alapvető a kiváló angolnyelvtudás, de a munkavállalónak tudnia kell úszni, nem viselhet piercinget vagy tetoválást látható helyen. A magasság is meghatározott: 152 és 186 centiméter között. Ha a jelentkező megfelel az előzetes feltételeknek, akkor a légitársaság humán erőforrás menedzsere személyes interjút készít vele.